

EDUCAȚIA ÎN SPIRITUL VALORILOR EUROPENE

Ioana NEDELCU¹

ioananedelcu14@yahoo.com

MOTTO: „Cea mai mare parte din viață ne-o petrecem făcând rău, o mare parte nefăcând nimic și viața toată făcând altceva decât ce trebuie. Prețul vieții nu stă în durata ei, ci în felul în care trăiești.”

ABSTRACT: „United in diversity” is the official motto of the European Union (EU). It signifies how Europeans have come together, in the form of the EU, to work for peace and prosperity, while at the same time being enriched by the continent’s many different cultures, traditions and languages.

The cooperation regarding the policies in the education and training field began with the adoption of the White Paper on education and training „Teaching and learning – Towards a Learning Society”, by which the European Union defines itself as moving toward a learning society based on acquiring new knowledge and lifelong learning.

The world has realized that the economic success of the states are directly determined by the quality of their education systems and that the most effective factor of production is human capital expressed in knowledge, skills, creative abilities and moral qualities of individuals in society.

The specialists consider that the education system became a priority branch of production, being regarded as an occupational field, as a profitable investment sphere. This conception concerning the mission of education will dominate the educational policy of most countries in the world in the next period.

KEYWORDS: democracy, diversity, plurality, cultural differences.

Uniunea Europeană nu este o bucată de pământ, ci o serie de evenimente istorice, tradiții, principii, valori morale, spirituale și democratice, care asigură diversitate culturală – prin deviza pentru Europa, din data de 4

---

¹ Educatoare, Grădinița de copii cu program normal. Nr. 2, Berezeni, județul Vaslui.

mai 2002 – „Unitate în diversitate”, care presupune democrație, pluralism, interculturalitate:

a) Scop comun:

– să construiască o Europă prosperă care să respecte identitatea fiecărui popor;

– limba;

– cultura;

– credința;

– tradițiile.

b) Proiectează în toată lumea:

– stabilitate;

– prosperitate;

– toleranță culturală și religioasă, dincolo de frontierele sale.

Tot în anul 2002 s-au adoptat unele documente privind învățarea permanentă și cooperarea în domeniul formării profesionale, precum și obiectivele acesteia.

Învățarea prin cooperare are priorități care trebuie urmărite, cum ar fi:

– consolidarea dimensiunii europene în domeniul educației și formării profesionale;

– recunoașterea competențelor și calificărilor;

– asigurarea calității învățământului.

Acestea presupun și obiective strategice, ca:

– obiective privind accesul la educație axate pe reducerea abandonului școlar și îmbunătățirea accesului la educație și formare pentru persoanele dezavantajate;

– obiective privind competențele de bază antreprenoriale și limbile străine care sunt necesare într-o societate a cunoașterii;

– obiective privind consilierea și orientarea profesională care presupun crearea unui spațiu european al dezvoltării și formării de-a lungul vieții; crearea unor politici competitive de consiliere și orientare profesională, îmbunătățirea acestor servicii;

– obiective privind educația antreprenorială prin introducerea educației antreprenoriale în curriculum național și lărgimea ariei antreprenoriale la nivelul învățământului superior prin implicarea antreprenorilor și companiilor locale în desfășurarea activităților educative – cu profesori bine pregătiți care prezintă inițiativă și creativitate;

– obiectivele pentru egalitate de șanse care promovează egalitatea de

șanse între bărbați și femei, integrează mai ușor tinerii în activitățile sociale și sprijină persoanele cu handicap;

- obiective privind formarea formatorilor care presupune pregătirea corespunzătoare a cadrelor didactice pentru îmbunătățirea educației, creșterea calității, dezvoltarea unui cadru comun european al competențelor și calificării profesorilor și formatorilor prin promovarea formării, prin cercetare și informare;

- obiectivele privind noile tehnologii informaționale și de comunicare TIC – prin integrarea TIC în curriculum școlar;

- obiectivele privind formarea continuă.

Conceptul de formare continuă oferă oportunități pentru toate categoriile sociale, asigură accesul tuturor celor care doresc să-și îmbunătățească informațiile și cunoștințele, sunt recunoscute și validate aceste formări nonformale și informale.

În Consiliul European din 2007 s-a dezbătut Cadrul European al calificărilor și s-a făcut recomandarea ca fiecare țară membră să stabilească Cadrul Național al Calificărilor, în corelație cu cel european, urmărindu-se opt niveluri ale rezultatelor învățării pentru categoriile: cunoștințe, deprinderi, competențe generale și profesionale .

Oamenii de știință prin studiile și cercetările făcute au găsit noi demersuri educative, proiecte care facilitează formarea identității și cetățeniei europene. Spiritul european promovează formarea unei conștiințe, a unei identități naționale și apoi europene.

Conceptul de dimensiune europeană în învățământ e legat de apariția și dezvoltarea ideii de Europă Unită. În Europa Unită există o educație de înaltă calitate asigurată de diversitatea culturală și lingvistică, care este în concordanță cu cerințele moderne ale economiei de piață și omul este într-o perfecționare continuă a calificării lui.

Prin politica europeană, România încearcă un set de însușiri caracteristice cetățeanului european și de asemenea să ofere egalități de șanse, libertate, respectarea drepturilor fundamentale ale oamenilor, respingerea violenței.

În context european – a trăi în Europa presupune să vorbești două, trei limbi străine, să-l înțelegi pe celălalt, să tolerezi și să respecti pe cei de lângă tine.

Obiectivele europene ale educației, pe care România, ca membră a U.E. trebuie să le respecte, urmăresc:

- realizarea și consolidarea conștiinței europene;
- dezvoltarea capacității de a-i înțelege pe ceilalți;
- deschiderea către interculturalizate;
- apărarea libertății și drepturilor omului.

Prin trunchiul comun de activități, prin modul de opționale sau prin activități extracurriculare – școala poate dota tânara generație cu o identitate europeană.

Chiar și învățământul preșcolar își propune ca finalitate formarea unei personalități autonome, creative, responsabile, ceea ce presupune nu violență, nu rasism, nu naționalism, nu egoism, nu aroganță.

Trebuie să-i învățăm pe copiii mici – să aibă sentimentul apartenenței europene:

- capacitatea de comunicare, cooperare, dialogare;
- capacitatea de a accepta diferențele;
- capacitatea de a respecta pe ceilalți.

Educatorea are posibilitatea de a selecta conținuturile prin care copilul să recunoască:

- noțiuni elementare despre istoria, relieful, clima Uniunii Europene;
- manifestări importante care au loc în anumite momente ale anului;
- personalități marcante ale U.E. – politice, culturale, sportive;
- obiective turistice din Europa unită;
- limba, tradițiile, obiceiurile și cultura altor țări;
- simboluri naționale și europene – steaguri, hărți, imnuri;
- noțiuni elementare despre valorile U.E.
- atitudinea de protejare a omului privind mediul în care trăiește.

Prin activitățile zilnice din grădiniță – prin teme adecvate – la Cunoașterea mediului, Educarea limbajului, Educație muzicală, Activități artistico-plastice, Educație fizică, Educație pentru societate – se pot forma competențe:

- de a exprima idei;
- de a critica;
- de a coopera;
- de a lucra în echipă;
- de a lua decizii;
- de a dialoga;
- de a accepta diversitatea a intereselor, motivațiilor, emoțiilor;
- de a câștiga încrederea celorlalți.

Temele relevante pentru realizarea acestor obiective și activitățile care ajută la formarea competențelor mai sus menționate, sunt:

- „Localitatea mea”, „Toamna sau Iarna în țara mea”, „Copacul Europei”
- teme realizate în cadrul activităților practice sau artistico – plastice;
  - Învățarea de cântece sau jocuri cu cântece, audiții muzicale – Imnul României „Deșteaptă-te, române!”, Imnul U.E. „Ođă bucuriei”, în activitățile de educație muzicală;
- „Cu Europa...la joacă”, „Să descoperim împreună Statele Uniunii Europene”, „Mare,mic sau mijlociu”, „Ghicește despre cine ți-am vorbit”, „Euro – Păcălici” – jocuri didactice desfășurate în activitățile de Cunoașterea mediului, Educarea limbajului, Activitățile matematice, oferă copiilor posibilitatea să lucreze în echipă, să se respecte unii pe alții .

Alte activități îi ajută să le formeze trăsături, precum:

- inițiativa;
- curiozitatea;
- creativitatea;
- curajul;
- generozitatea;
- solidaritatea;
- politețea, onestitatea.

Morala, ca dimensiune a conștiinței sociale sau individuale aparține sferei idealului în timp ce moralitatea aparține sferei realului.

Moralitate implică și respectarea efectivă a cerințelor morale, morala transpusă din ipoteza idealului în cea a realului.

Tocmai de aceea prin educația morală se urmărește convertirea moralei în moralitate.

Activitățile desfășurate trebuie să îl învețe pe copil:

- să se recomande;
- să se adreseze adulților prin formule de politețe;
- să se adreseze celorlalți copii strigându-i pe numele propriu;
- să ceară permisiunea pentru a interveni în discuție, pentru a ieși din clasă sau pentru a avea succes la un obiect sau o jucărie;
- să știe să vorbească la telefon cu familia sau cu alți copii;
- să vorbească cu animalele, cu jucăriile, cu obiectele;
- să poată comunica un mesaj către familie;
- să-și poată exprima emoțiile;
- să poată pune întrebări legate de subiectele lecției.

În stimularea dezvoltării sociale a copilului sunt recomandate în mod deosebit jocurile dramatice care anticipează viitoarele roluri de adult – „De-a familia”, „De-a grădinița”, „De-a magazinul”, jocuri imaginative, jocuri spontane, povești și povestiri citite și comentate care permit modelarea sau simularea unor situații din viața socială reală și experimentarea prin efort de imaginație și elemente de creativitate a unor situații sociale reale.

Patria, Țara mea, România, Portul românesc, Limba noastră, convorbirile despre satul nostru; activitățile de observare: Steagul și harta țării, Costumul popular, cântecele, colindele – sunt câteva dintre activitățile prin intermediul cărora copiii cunosc numele țării, al satului, înțeleg că țara noastră e mare, frumoasă și bogată, are munți, dealuri, câmpii și sate înfloritoare, cu oameni harnici ce se mândresc că sunt români.

Educatorea trebuie să fie un model de creativitate, gândire și comunicare, cea care să-l transforme pe copil într-un participant activ la activitățile din grădiniță.

Evaluând comportamentul copiilor printr-o comunicare afectivă – să le dea încredere și curaj în a-și exprima ideile, părerile, gândurile .

Pentru că numai comunicând actul educațional este eficient, comunicarea didactică pozitivă constituind o premisă a reușitei actelor pedagogice, dar și o finalitate a acestora deoarece un obiectiv general al învățământului îl constituie formarea și dezvoltarea competenței comunicative a preșcolarilor.

Putem enumera câteva activități care ajută la formarea trăsăturilor mai sus menționate:

- jocurile de creație care au teme inspirate din viața socială;
- textele al căror mesaj evidențiază acte de curaj, solidaritate, politețe
- prezentate în activitățile de Educație pentru societate – „O faptă bună”, „Bună ziua, mulțumesc”;
- activitățile de Cunoșterea mediului și Educarea limbajului prin lecturile după imagini cu teme ca:
  - „O faptă bună”, „Prietenul adevărat”, „România europeană”;
  - diferite cântece;
  - convorbiri moral – civice – „Europa, în ochi de copil”, „Ce știm despre Uniunea Europeană?”;
  - realizarea unor expoziții tematice „Colțul Europei”, „Stegulețe”;
  - tradiții europene – decorarea costumelor tradiționale din țări europene sau a ouălor de Paște în culorile steagurilor europene.

Întâlnirile cu personalități de ziua Europei – care să le prezinte diferite istorioare, să le prezinte albume cu și despre viața comunității, să le vorbească despre Uniunea Europeană, prezintă o valoare educativă deosebită .

Ziua Europei, e ziua tuturor românilor și se sărbătorește pe 9 Mai – dată stabilită de Consiliul European de la Milano în 1985.

În grădiniță copilul află pentru prima dată despre orașul /satul natal, despre țara ei și despre Europa – acea parte de pământ unde oamenii vor să trăiască în unitate.

Să le oferim copiilor prin toate activitățile desfășurate libertate, responsabilitate, pluralism, diversitate, mobilitate, pentru că îndrumați de educatoarea lor copiii să-și îmbogățească orizontul lor și față de locul căreia aparțin, să crească în liniște și pace.

Bibliografie:

- [1] Preda, Viorica, *Cu Europa ... la joacă*, Editura Diana, Pitești, 2007.
- [2] Peneș Marcela; Troncotă, Ileana, *Istorie*, Editura Ana, Călărași, 2006.